

і піджанрів фільмів (**бурекас фільм, нінзя фільм, японський хорор** тощо); найменування кінотехніки (**анімаскоп, бобіна, кінопроекційний апарат** тощо); назви процесів кінематографа (**динамічна композиція, колоризація, синхронізація** тощо) та назви реалій з історії та теорії кіно (**великий німий, група тридцяти, здідайгекі** тощо).

Термін кіномистецтва входить до словникового складу мови й не ізольований від законів, що впливають на розвиток лексичної системи загалом. Кіномистецькі терміни розглядаємо в системі загальнонавчальної мови, що зумовлюється: рухомістю меж співіснування в одному слові термінологічного й нетермінологічного значень; відсутністю чіткого розмежування спеціальної лексики і слів загальнонавчальної лексики; наявністю лексико-семантичних процесів, притаманних загальнонавчальній лексиці; використанням словотворчих моделей мови для утворення нових термінів. Нетермінологічні одиниці є базою для утворення термінологічних лексем, так само як термінологія кіномистецтва може зумовлювати утворення нових загальнонавчальних слів.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Брюховецька Л. І. Кіномистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. І. Брюховецька. – К.: Логос, 2011. – 391 с.
2. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник української мови / Уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. – К., Ірпінь: Перун, 2001. – 1440 с.
3. Іващенко В. Л. «Кіносценарій» і «кіновербальний твір»: диференціація термінопонять / В.Л. Іващенко, М. Вайно // Лексикографічний бюлетень: Зб. наук. пр. – К.: Ін-т української мови НАНУ, 2004. – Вип. 10. – С. 88 – 94.
4. Миславський В. Н. Кінословник. Терміни, визначення, жаргонізми / В. Н. Миславський. – Харків: Харківський приватний музей міської садиби, 2007. – 328 с.
5. Українсько-російський словник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lingvo.ua>

*Лілія Корнильєва
(Харьков)*

К ВОПРОСУ О РЕЛИГИОЗНОМ ОТСТУПНИЧЕСТВЕ РОБЕРТА САУТИ В КОНТЕКСТЕ АНГЛИЙСКОГО РОМАНТИЗМА

Вопрос взаимодействия религии и поэтического текста в творчестве английских романтиков традиционно относится к категории первостепенных. Поэтому не случайно, что в научной литературе о романтизме религиозным воззрениям Роберта Саути уделяется достаточно много внимания. Следует отметить, что зарождение романтического движения в Англии по времени совпало с национальной борьбой за религиозную свободу, когда тысячи людей повсеместно отходили от догматов официальной Англиканской церкви. Романтики Озёрной школы, к которой принадлежал Р. Саути, создавали свои произведения в период обретения нацией духовной свободы, что, как и романтизм, было нечто абсолютно новым и дотоле неизведанным. Поэтому новая романтическая литература должна была соответствовать новым политическим и социальным условиям, что, безусловно, понимали представители раннего английского романтизма. Г. Хоппс и Д. Стаблер в книге «Романтизм и религия от Вильяма Каупера до Воллиса Стивенса» (*Romanticism and religion from William Cowper to Wallace Stevens* (2013)) отмечают, что Байрон считал Вордсворта, Колриджа и Саути коллективно ответственными за установление поэтического метода, который Вордсворт называл «системой». Их поэтическая манера, с точки зрения Байрона, была неотделима от религии, т.к. поэты Озёрной школы провели аналогию между словами поэта и словом Божьим [2, с. 137]. Не случайно также, что, характеризуя литературное наследие

поэтов Озёрной школы, а именно Вордсворта, Колриджа и Саути, знаменитый критик Ф. Джеффри назвал его «раскольническим». При этом самих поэтов он охарактеризовал словом «диссентеры», которое ещё в XVI в. применялось для обозначения несогласных с вероучением и культом официальной Англиканской церкви [3, с.258].

В монографии «Романтическая реформация: религиозная политика в английской литературе, 1789-1824» (The romantic reformation: religious politics in English literature, 1789-1824 (1997)) Р. Райан отмечал, что традиционное представление об Англиканской церкви, которая живёт под защитой государства соответствовало действительности с точностью до наоборот. На самом деле государственная машина жила под патронатом церкви. Церковь создавала общий климат уважения к закону и порядку гораздо успешнее, нежели Британский Парламент. Во многих частях королевства система правосудия и духовенство выступали единым целым, т.к. духовенство составляло большую часть мировых судей. Быстрый рост альтернативных, нонконформистских религиозных сообществ, в числе которых был и методизм Дж. Уэсли, повлёк за собой отчуждение бедняков от гегемоний разных систем, в которых они жили с рождения. Показательно, что и многие священнослужители поддержали эти «якобинские» принципы, что тоже являлось частным подтверждением свободы выбора вероисповедания [6, с.26-28].

На заинтересованность Саути методизмом и личностью Дж. Уэсли справедливо указывал Д. Симпсон в монографии «Романтизм, национализм и бунт против теории» (Romanticism, nationalism, and the revolt against theory(1993)) [7, с. 34]. Саути даже напишет в 1820 году, биографию Дж. Уэсли в прозе. Как отмечает Р. Райан в своей статье «Секта раскольников»(A sect of dissenters(2006)), в частной жизни С. Т. Колридж успел побывать священником-унитарием, отрицавшим один из основных догматов Христианства – единосущную и единоначальную Троицу, а молодой Саути общался с диссентерами из Бристолья [5, с.67]. Попутно следует заметить, что «диссентерами» были не только представители раннего английского романтизма. С. О'Риган, например, отмечает в отношении П. Б. Шелли, что тот мог неистовствовать в выражении своей позиции против традиционного христианства, но, вместе с тем, поэт никогда не ставил под сомнение ключевые элементы христианского учения [4, с.58].

Однако, как известно из истории Англии, уже под конец жизни отец-основатель и идейный вдохновитель методизма Дж. Уэсли сам увидел результат, прямо противоположный его устремлениям. Представители низших слоёв общества, которых он на заре своей карьеры учил концентрироваться на делах семьи, собственном духовном развитии, упорно трудиться, строго следовать библейским заповедям, в результате очень часто приходили к успеху. Они становились богатыми или значительно улучшали своё материальное положение, а затем снова пускались во все те грехи, которые сопряжены с наличием, сохранением и преумножением богатства. В результате, порочный круг снова замкнулся, и учение, принесшее многим добрые плоды, не могло воспрепятствовать началу греховной жизни для тех, кто этого желал уже в новом для себя статусе. А уже после смерти Дж. Уэсли методизм и вовсе распался на множество течений, во главе которых многочисленные священники старались приобрести себе славу, подобную славе Дж. Уэсли. Видя всё это, Саути постепенно утверждался в необходимости поддержания ранее существовавшего порядка. Он возвращался к истокам и в вопросах религии, утверждая, что «методисты всех сортов, присвитеры, конгрегационалисты и баптисты не расходятся в доктрине с Англиканской Церковью». Подобная точка зрения у человека, ранее отошедшего от догматов Англиканской церкви, вызывала недоумение. Тем более, что и во время царствования Георга III Реформация, начатая задолго до него, все ещё не была доведена до победного конца.

В книге Д. Эрдмана о Блейке под названием «Иллюстрированный Блэйк: все художественные работы Блэйка с комментариями к каждой гравюре» (The illuminated Blake: all of William Blake's illuminated works with a plate-by-plate commentary (1974)) справедливо проводится параллель между разными эпохами в истории Англии, которые роднит даже то,

что Англиканская Церковь в эпоху Георга III оставалась столь же коррумпированной, полной предрасудков, столь же репрессивной и требовавшей реформ, как и в далёкие времена под началом Папы Римского [1, с.169]. Призывы Саути воспринять *такую* Англиканскую Церковь, как единственно возможную и правильную, тоже были интерпретированы, как отступничество от идеалов, которым Саути следовал ранее. Так тема религии в жизни и творчестве Саути стала ещё одним поводом для обвинений поэта в отступничестве, теперь уже и в религиозном.

ИСТОЧНИКИ И ЛИТЕРАТУРА

1. Erdman, David. The illuminated Blake: all of William Blake's illuminated works with a plate-by-plate commentary/ D. Erdman. – New York: Doubleday & Anchor Books, 1974. – 416p.
2. Hopps, Gavin & Stabler, Jane. Romanticism and religion from William Cowper to Wallace Stevens/ G. Hopps & J. Stabler. – London: Ashgate Publishing, 2013. – 272 p.
3. Jeffrey, Francis. The Lake School of Poetry/ F. Jeffrey //Selections from the Edinburgh Review. – Baudry, 1835. – Vol.1. – PP.257-264.
4. O'Regan, Cyril. Gnostic return in modernity/ C. O'Regan. – New York: SUNY Press, 2001. – 311 p.
5. Ryan, Robert M. A sect of dissenters/R. Ryan //Romanticism: Romanticism, belief and philosophy. – London: Taylor & Francis, 2006. – PP. 51-81.
6. Ryan, Robert M. The romantic reformation: religious politics in English literature, 1789-1824/R. Ryan. – Cambridge: CUP, 1997. – 292 p.
7. Simpson, David. Romanticism, nationalism, and the revolt against theory/ D. Simpson. – Chicago: University of Chicago Press, 1993. – 243p.

*Дарія Мицан
(Івано-Франківськ)*

ВИРАЖЕННЯ ЕМОЦІЙ І ПСИХІЧНИХ СТАНІВ ЛЮДИНИ НАПИСАНИХ НА ОБЛИЧЧІ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ)

Людина не лише пізнає світ в процесах сприймання, уяви та мислення, але разом з тим і відноситься так чи інакше до певних фактів життя. Різноманітні реакції психіки на об'єкт або ситуацію пов'язуються з виникненням емоцій. Це означає, що вони (об'єкт, ситуація) сприймаються не лише такими, якими є насправді, а й у своєму емоційному значенні.

Часто слова «емоція» та «відчуття» використовують як синоніми. Проте ці поняття необхідно відрізнити. Відчуття – це внутрішнє відношення людини до того, що відбувається в її житті, що вона пізнає або робить, яке переживається в різноманітній формі. А емоція, в більш вузькому значенні, – це безпосереднє, тимчасове переживання якогось певного більш постійного почуття.

Визначення емоція є латинського походження (*emation*) і означає сильне свідоме або несвідоме відчуття позитивного або негативного характеру. Відчуття – це специфічні людські узагальнені переживання і ставлення до людських потреб, задоволення або незадоволення яких викликають позитивні або негативні емоції – радість, любов, гордість або сум, гнів, сором. На відміну від емоцій і настроїв відчуття мають виражену об'єктивну прив'язку: вони виникають щодо чогось або когось, а не ситуації в цілому. Відчуття являються свідомою інтерпретацією емоцій, що зберігаються в людській пам'яті [3, с. 52].

Коли описуємо наші відчуття і психічний стан, то дуже часто відчуваємо нестачу слів. Не завжди легко знайти відповідне слово для передання відчуттів. Відчуття є чимось, що відчувається, а не чимось, що можна описати словами. Словами можна передати думку, але словами не передає відчуттів. Думка є чимось, що має структуру, яка може відтворитися